

Berekening met AOW

In het voorjaar van 2009 kondigde het kabinet aan dat er hard ingegrepen dient te worden in ons sociale stelsel. Dit is nodig om het in de toekomst betaalbaar te houden.

De economische crisis wordt aangegrepen om het financieringsprobleem van de AOW aan te pakken. De voorgestelde oplossing is om de AOW-gerechtigde leeftijd geleidelijk te verhogen met 2 jaar van 65 naar 67 jaar. De vraag is of verschuiving van de AOW-leeftijd naar 67 jaar de oplossing is voor het financieringsprobleem en of het geaccepteerd wordt.

In Nederland rust het pensioengebouw op drie pijlers. De eerste pijler is de wettelijke voorziening (AOW) vanuit de overheid. De tweede pijler is het werknemerspensioen dat opgebouwd kan worden bij de werkgever en de derde pijler zijn de privé-voorzieningen die iedere burger zelf kan treffen.

De AOW, de Algemene Ouderdomswet, is een basispensioen voor diegenen die 65 jaar of ouder zijn. Iedere ingezetene bouwt tussen 15 en 65 jaar in 50 jaar 2% per jaar op om tot een 100% AOW-uitkering te komen. De geschiedenis van de AOW begint in 1957. Voor iedere AOW'er waren er destijds 6 werkenden. Een 65-jarige zou gemiddeld genomen nog 15 jaar leven tot circa 80 jaar. Vandaag de dag zijn er voor iedere AOW'er 4 werkenden. De Nederlander stopt gemiddeld op 61,7-jarige leeftijd met werken. We leven nu gemiddeld tot circa 84 jaar. In 2040 hebben we te maken met vergrijzing en een langere levensverwachting. Per AOW'er zijn er dan nog maar 2 werkenden en we leven gemiddeld tot 87,5 jaar.

Zoals bekend wordt de AOW gefinancierd door middel van het omslagstelsel. Dit betekent dat de huidige werkenden premie betalen voor de mensen die nu AOW ontvangen. Als er steeds minder werkenden zijn op mensen die AOW ontvangen ontstaan er problemen met de financiering.

De pensioenen worden gefinancierd volgens het kapitaaldeckingsstelsel. Gedurende het werkzame leven wordt premie opgespaard voor het verrichten van uitkeringen na de pensionering.

De AOW is een collectief basispensioen, dat wordt uitgekeerd aan mensen van 65 jaar en ouder die in Nederland hebben gewoond. Het bedraagt €765,90 bruto per maand, ongeveer € 9190 bruto per jaar; voor een alleenstaande is het meer, ongeveer € 13.173 bruto per jaar (peil 2009). Sinds 2008 worden er in de meeste gevallen geen loonheffingen geheven over de AOW, waardoor de bruto-bedragen netto uitgekeerd worden.

Voorbeeld:

	2010	2015	2040
Aantal 20-64 jarigen (x 1000)	9.881	9.997	10.104
Aantal 65+-ers (x 1000)	2.176	2.678	4.048
Alleenstaande 65+-ers (in % van alle 65+-ers)	44	47	54
AOW-uitkering per persoon (in euro's per jaar)			
• alleenstaanden	€ 10.300		
• gehuwden/samenwonenden	€ 7.200		
Consumentenprijsindex (1992 = 100)	125	152	

Hoe kun je in de tabel zien dat de financiering van de AOW na 2010 een probleem kan worden?

Het aantal 20-64 jarigen groeit minder sterk dan het aantal 65+-ers. Dit betekent dat de groep inactieven in verhouding tot de actieven groter wordt (de i/a-ratio stijgt).

Verder wordt de groep alleenstaanden relatief groter. Een alleenstaande krijgt een hogere uitkering.

In 2010 is in de groep 20-64 jaar het inkomen per persoon waarover premie wordt betaald (het premie-inkomen) gemiddeld € 10.525,-. Het premiepercentage voor de AOW bedraagt 17,9%. Veronderstel dat het reële premie-inkomen per persoon in de groep 20-64 jaar in 2015 gemiddeld gelijk blijft t.o.v. 2010 en dat de AOW-uitkering waardevast blijft.

Toon met een berekening aan dat de collectieve sector in 2015 in totaal 28,2 miljard euro AOW moet uitkeren.

$$0,47 \times 2.678.000 = 1.258.660$$

$$0,53 \times 2.678.000 = 1.419.340$$

$$1.258.660 \times 10.300 = 12.964.198.000$$

$$1.419.340 \times 7.200 = 10.219.248.000$$

$$12.964.198.000 + 10.219.248.000 = 23.183.446.000$$

Aangezien de AOW waardevast is moet er uitgekeerd worden:

$$\frac{152}{125} \times 23.183.446.000 = 28.191.107.034 = 28,2 \text{ mld.}$$

Bereken het premiepercentage dat nodig is om in 2015 alle AOW-uitkeringen te kunnen financieren.

Het reële premie-inkomen is gelijk gebleven dus is het nominale premie-inkomen gestegen.

$$\text{Nominaal premie-inkomen in 2015} = \frac{152}{125} \times 10.525 = 12.798,40$$

Totaal premie-inkomen 20-64 jaar:

$$9.997.000 \times 12.798,40 = 127,95 \text{ miljard euro}$$

$$\text{Premiepercentage 2015 moet worden: } \frac{28,2}{127,95} \times 100\% = 22\%$$